

վերջնապես Գրեքեւան հանդէսն, երկույն «ոչ» մըն է պատասխանը. վասն զի յայտնի է թէ այսպիսի առիթներու մէջ շնորհաւորականներ միշտ կը շարունակուին եւ այցելուներ կը փութան իրենց պարտքը կատարել. եւ իրօք ահա շարաթ մըն է որ անցաւ, եւ սակայն չի կրնար Գերբ-Գրեքեւանսն ազատ ժամանակ գտնել իւր յոգնութիւնէն հանգչելու: Ուրախակից ենք հոյ գրականութեան եւ հոյ գրականականց, որ իրենց մէկ ներկայացուցիչը կամ աւելի եւս լաւ, իրենց պաշտօնակիցը կը քաղէ այսպիսի գափնիներ, ոչ թէ իւր ծնունդովս, ոչ թէ իւրայնոց ջերմ շրջանակին մէջ, ոչ թէ ազգային կենդանի մը մէջ, որ այնչափ մեծ նշանակութիւն չէր ունենար, վասն զի բնական է. այլ օտար երկիր, օտարալեզու ժողովրդեան մէջ... Այսինքն այս փութքն՝ համբերն ազգին կը պատահանի, ինչպէս որ իւր քրտինքն ու աշխատութիւններն ազգին համար էին: Այսինքն իւր նախնի ծննդավայրէն արեւմտեան թաղերէն քաղուած էին իւր անուան, բայց անուղղակի նաեւ այն ազգին՝ որուն որդի մ'ըլլալու արժանիքն ունին: Եւ երբ ուրախակից կ'ըլլանք Գերբ-Գրեքեւանսին, իւր գտած համակրութեանն համար, չենք վարանիր շնորհաւորել նաեւ մեր սիրելի ազգը, որուն փառապաշտանքն մէկ զարդն եղած է, եւ պիտի ըլլայ միշտ՝ Այսինքն:

Բայց այսպիսի խոնարհաւոր համակրանոց ցոյցերուն մէջ կոյ բան մը, որ իբր օրինակ է Գրեքեւանսին հարկ է թէ ամէն Հայու մտաց ու սրտին մէջ խորապէս գրչմանի: Այս օրինակ մը որուն հետեւելու ենք մեր գրականութեան զարգացման, լեզուի կանոնաւորման, եւ անդուլ ու անխնայ վաստակներու, քանի որ դարսու գիտնական ուղղութիւնն առաւել եւս ծանր պարտաւորութիւններ կը դնէ իւրաքանչիւր անհատի վրայ, քան որ գրած էր թերեւս Այսինքնի վրայ: Այսինքն պարզապէս օւրիշն տեսածին Հետեւեցաւ, այլ ազգին անհրաժեշտ գրական պիտայից նոր շախիչ հորդեց, եւ իւր կենաց գրեթէ 70 տարիներն յաբաւակութեամբ մշակեց այն ճիւղը, զոր ընտրած էր. — հոյ քանադորութիւնը իւր հետեւողաց վրայ կրկին պարտքեր կը ծանրանան. մեծ ծառայութիւն մատուցած չէն ըլլալ ազգային գրականութեան ետէն պարտապէս իբր vieux routiniers յեղեղեղն այն բանը, զոր Գերբ-Այսինքն հնարած, գտած եւ ի վայելք ազգին տուած է. այլ հարկ է իբր գրականութեան շարունակորդին յառաջ անել սկսածը, միշտ զեւթ ի կատարելութեան բարձունքն ուղղելով զայն՝ զոր Գերբ-Այսինքն կամ ժամանակի կարճութեան պատճառաւ եւ կամ բազմազգիին զարգացման տեսակետով, մինչեւ որոշ ասորիան մը հասուցած եւ յանձնած է իւր հետեւողաց: Ազգին համակրութեան արժանացած կը գտնենք զԱյսինքն իւր մատուցած

ծառայութեանց համար, ահա այս է այն Գրեքեւանսին իւր պիտի զգայ ամէն բանասէր, ոպաւ հոյ ըլլալով թէ ամենակիցը կտտարելութիւնն իսկ, որ արիւնք է քրտնաշուն տընութեանց եւ անխնայ աշխատասիրութեան, պիտի արժանանայ ազգային համակրութեան. եւ աւելին կայ: Օտարաներն իսկ գիտնի գափնի պատկեր մատուցանել այն ամէն անհատներու, որ կը յառաջացնեն տալիսին գրականութեան եւ ուրիշ սրբէն մէկ ճիւղը. վասն զի ազգի մը յառաջացողութիւնը, բովանդակ մարդկութեան յառաջող իմութեան նշանադրոյնն է. եւ մարդկային կենաց կարճութեան մէջ ամեն հնարին իսկ է յաջողել ամէն մասնագիտական ճիւղերու մէջ միտնամտայն: Արեւել թերեւս Այսինքնն, իւր բնատուր կարողութեամբն յաջողել ամէն իւր ընտրած ճիւղին մէջ, ինչպէս իւր կենսապարտութեան համառօտ տիրակիներուն մէջ մտադիր բրած է հեղինակը. բայց ընտրել այն որ առաւել յարմար է մարդու ծառային, ճիշդ ու համաճարին, կէս մըն է, որ ամենակարեւոր մտադրութիւն կը պահանջէ, վասն զի մշտապէս յաջողութիւնն ամէն ասէն կ'ստանա անի:

Թող ուրեմ Գերբ-Գրեքեւանսին ծնունդով Գրեքեւան շուրջ ամէն հոյ անհատի համար իբր լուսաւոր օրինակ մը եւ Գրեքեւանսին ըլլալով Այսինքն բովանդակ Գրեքեւան հանդիտին մէջ յերեւան եւ կամ առաջնորդող լուսակտար, որ անկեղծ գիտողին աչաց կը փայլէր, թէ հաւաքական եւ թէ առանձնական հետազոտաց ու նամակաց մէջ, եւ թէ ազգային կամ օտարազգի շնորհաւորող հոգ մակերդաց բերին ու գգածմանց մէջ: Իբր ծաղիկ մը պիտի նուիրէ Գերպայայտած Այսինքն իւր Գրեքեւան հանդէսին մասնակցողաց ի մշտնջենաւոր յիշատակ անմահաց այս երկու խօսքը. «Ընտրեցէք ի բարգաւաճանող Հոյ գրականութեան մասնագիտական ճիւղ մը, եւ տածեցէք, խնամեցէք, զարգացցէք այն մասնագիտութիւնն եւ ապահոված կ'ըլլաք Ձեզի համբերն հոյ ազգին համակրութիւնն ու սերը»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Յայտարարութիւն. 323:
Գերապ. Գեր. Արսէն Վ. Այսինքն ընդհ. Արքայ
Միջինարանաց Վիշնայ. (պատկերաւ) 324:
Գեր. Արսէն Այսինքն Արքայիսկոպոսի Յիմանայ
Յոքմինի հանդէսը. 327:

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ԾԻ ՊԱՏԱՄՈՒՄԱՏՈՒ ԽՄԱՐԱԳԻՐ
3. ԲՈՎԱՆԴԱԿ. ԳԱՐՈՒՆՉ

Վ Ի Ե Ն Ե Ն. Խ Ի Ի Բ ՈՐ Ե Ն. Թ Գ ՈՐ Ե Ն